

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Anatomia funkcjonalna człowieka		
Kod przedmiotu	WB-BI-12-26		
Wydział	Kierunek	Poziom studiów	licencjackie
Wydział Biologii i Nauk o Środowisku	biologia	Profil studiów	
		Forma studiów	dzienne
		Moduł specjalnościowy	
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	nauki biologiczne		
Obowiązuje od roku akademickiego	2024/2025		
Prowadzący przedmiot	dr Justyna Marchewka-Długońska		
Rok studiów	I	Semestr	2 (letni)
Status przedmiotu (<i>obowiązkowy, do wyboru</i>)	obowiązkowy	Język wykładowy	polski
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (<i>symbole</i>)	BI1_W01, BI1_W04, BI1_U01,		
Cele przedmiotu	Celem przedmiotu jest prezentacja budowy anatomicznej człowieka w powiązaniu z funkcją określonych struktur anatomicznych.		
Rodzaj zajęć (<i>wybór z listy*</i>)	wykład		
Informacje szczegółowe			
Metody dydaktyczne (<i>dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się</i>)	Wykłady informacyjne z prezentacjami multimedialnym (Power Point, Prezi).		
Liczba godzin	30	Liczba ECTS	2
Wymagania wstępne	Nie dotyczy		
Opis przedmiotu (<i>zakres tematyczny na końcu pliku</i>)	W czasie wykładów z anatomii funkcjonalnej studenci zostaną zaznajomieni z budowa anatomiczną i funkcją poszczególnych układów anatomicznych. W czasie wykładów zostaną im zaprezentowane informacje na temat budowy makro i mikroskopowej najistotniejszych narządów anatomicznych.		
Literatura obowiązkowa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bochenek A., Reicher M., 2010. Anatomia człowieka, tomy 1-5. PZWL, Warszawa 2. Michajlik A., Ramotowski W., 2009. Anatomia i fizjologia człowieka. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 		

	3. Traczyk W. Z., 2002. Fizjologia człowieka w zarysie. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 4. McMillan B., 2009. Wielki Atlas Anatomii Człowieka. Buchmann Sp.z o.o., Warszawa 6. McMinn; Gielecki J. St. (red.), 2006. Fotograficzny Atlas anatomii Człowieka. Wydanie II polskie. Wydawnictwo Medyczne Urban&Partner, Wrocław
Literatura uzupełniająca	1. Sinielnikow R. D., 1981. Atlas of Human Anatomy, tomy 1-3. Medicina, Moskwa 2. Gray, H., 2000, "Anatomy of the Human Body", electronic version by Bartleby.com, New York. 3. Traczyk W. Z., Trzebski A. (red.), 2007. Fizjologia człowieka z elementami fizjologii stosowanej i klinicznej. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa
Kryteria oceny końcowej (składowe zaliczenia wraz z wagą)	Podstawą zaliczenia jest test jednokrotnego wyboru oraz zadań do uzupełnienia. Ocena końcowa będzie wystawiana zgodnie z następującą klasyfikacją: 91-100% - 5 81-90% - 4,5 71-80 - 4 61-70% - 3,5 51-60% - 3 < 51% - 2

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin/ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	
	udział w zaliczeniach poza zajęciami		
	udział w konsultacjach		
praca własna	przygotowanie do zajęć (czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)	10	
	przygotowanie do zaliczenia (np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)	20	
	Łącznie:	60	60/2

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Kategoria efektu (W, U, K)	Numer efektu	Opis przedmiotowych efektów uczenia się (wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne)	Sposoby weryfikacji efektów uczenia się (np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie,

			<i>prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy i in.)</i>
W	1	absolwent zna i rozumie podstawowe informacje z zakresu anatomii i fizjologii człowieka	Egzamin pisemny
W	4	absolwent zna i rozumie terminologię anatomiczną, wykazuje znajomość podstawowych metod badawczych wykorzystywanych w badaniach morfologicznych	Egzamin pisemny
U	1	absolwent potrafi wskazać związek między budową anatomiczną a funkcją określonych układów i organów ludzkiego organizmu	Egzamin pisemny

Treści programowe

Forma zajęć (stacjonarna/online): stacjonarna	Liczba godzin
Zagadnienia wstępne. Historia rozwoju anatomii jako dyscypliny naukowej. Typy anatomii człowieka. Przedmiot i specyfika anatomii funkcjonalnej. Praktyczne znaczenie wiedzy anatomicznej, ze szczególnym uwzględnieniem anatomii funkcjonalnej. Płaszczyzny, kierunki ciała oraz podstawowe pojęcia w języku polskim i łacińskim przydatne w uczeniu się anatomii człowieka.	2
Bierny układ ruchu. Budowa tkanki chrzęstnej i kostnej. Kostnienie na podłożu łączno-tkankowym i chrzęstnym. Wzrost kości na długość. Procesy regeneracji kości. Ogólny podział i budowa kości. Rola szkieletu.	2
Czynny układ ruchu. Budowa i rodzaje tkanki mięśniowej. Pobudliwość i metabolizm tkanki mięśniowej. Skurcz mięśnia poprzecznie prążkowanego. Przekazywanie nerwowo-mięśniowe. Czynność mięśni szkieletowych w ustroju. Mechanika mięśni.	2
Układ pokarmowy. Budowa poszczególnych odcinków układu pokarmowego. Trawienie i wchłanianie pokarmów. Enzymy trawienne i hormony układu pokarmowego. Hormonalna i nerwowa regulacja pracy układu pokarmowego. Budowa i funkcja ślinianek, wątroby i trzustki.	2
Układ oddechowy. Budowa górnych i dolnych dróg oddechowych. Czynność układu oddechowego. Wentylacja płuc, dyfuzja i transport gazów. Regulacja oddychania.	2
Układ krążenia. Skład i rola krwi w organizmie. Tkanki krwiotwórcze. Mechanika krążenia. Ciśnienie krwi. Budowa i czynność serca. Podział i ogólna budowa naczyń krwionośnych. Krążenie małe i duże, wieńcowe, wrotne i mózgowie.	2
Układ limfatyczny i jego specyfika. Rola śledziony. Węzły i naczynia chłonne. Chłonka.	2

Układ wydalniczy. Budowa narządów moczowych ze szczególnym uwzględnieniem nerki. Nefron jako morfologiczno - czynnościowa jednostka nerki. Wytwarzanie moczu. Czynność wewnątrzwydzielnicza nerki.	2
Układ rozrodczy. Budowa męskich i żeńskich narządów płciowych. Wewnątrzwydzielnicza czynność jąder i jajników.	2
Układ hormonalny – część 1. Budowa i funkcja gruczołów dokrewnych. Współzależność hormonalno - nerwowa. Hormony tkankowe. Budowa przysadki mózgowej. Hormony przedniego i tylnego płata przysadki i ich rola.	2
Układ hormonalny – część 2. Budowa i funkcja gruczołów dokrewnych. Budowa i funkcja pozostałych gruczołów hormonalnych człowieka. Hormony lokalne.	2
Układ nerwowy – część 1. Tkanka nerwowa i glejowa oraz ich czynności. Łuk odruchowy. Topograficzny i czynnościowy podział układu nerwowego. Budowa i funkcja ośrodkowego układu nerwowego. Rdzeń kręgowy i nerwy rdzeniowe. Układ autonomiczny. Opony rdzenia.	2
Układ nerwowy – część 2. Budowa mózgowia. Ośrodki nerwowe w mózgu i ich funkcja. Twór siatkowaty. Układ limbiczny. Czynność układu piramidowego i pozapiramidowego. Mózdzek. Nerwy czaszkowe i ich rola.	2
Budowa i funkcje receptorów i narządów zmysłów (ekstero- i proprioceptory, intero- i telereceptory; narząd zmysłu powonienia, smaku, wzroku, słuchu i równowagi).	2
Budowa i funkcje powłoki wspólnej.	2
Łącznie godzin:	30

* lista rodzajów zajęć

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
(sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
(zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusu przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystany jedynie do celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.